

12 Juni 2019

Privatekonomi

Sparbarometer kvartal 1 2019

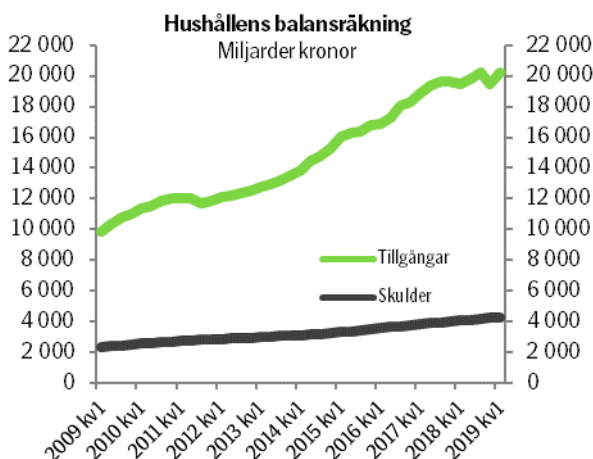
SEB

Sammanfattning

Stark inledning på börsåret 2019 driver upp hushållens förmögenhet

- Hushållens tillgångar ökade med 730 miljarder kronor till 20 205 miljarder kronor
- Aktietillgångarna ökade med 612 miljarder kronor
- Skulderna steg med 40 miljarder kronor till 4 276 miljarder kronor
- Hushållens nettotillgångar ökade med 690 miljarder kronor (+4,5 procent)

Efter en svag avslutning på 2018 inleddes 2019 med en stark börsutveckling som under första kvartalet återigen drev upp hushållens förmögenhet till över 20 000 miljarder kronor. Förmögenhetsökningen är den största på fyra år. Under första kvartalet ökade värdet på tillgångssidan framför allt genom att aktietillgångarna steg i värde. Fastighetstillgångarna var i princip oförändrade medan räntetillgångarna vände upp igen efter två kvartal i rad med nedgångar. Aktietillgångarna ökade med 612 miljarder kronor, motsvarande + 9,9 procent. Det är en uppgång som neutraliserar nedgången från föregående kvartal (-9,4 procent). Räntetillgångarna ökade med 106 miljarder, vilket är en uppgång på 2,6 procent. **Hushållens samlade tillgångar ökade med 730 miljarder kronor under första kvartalet, vilket motsvarar en uppgång med 3,7 procent.** Sammantaget innebär detta att tillgångarna för andra gången i Sparbarometerens drygt 23-åriga historia är större än 20 000 miljarder. Vid utgången av första kvartalet 2019 uppgick hushållens bruttoförmögenhet till **20 205 miljarder kronor**. Hushållens skulder fortsatte att öka under samma period och steg med 40 miljarder, motsvarande en ökning med 0,9 procent. Det är en minskad ökningstakt jämfört med föregående kvartal och tydligt under sitt historiska snitt på 1,8 procent.

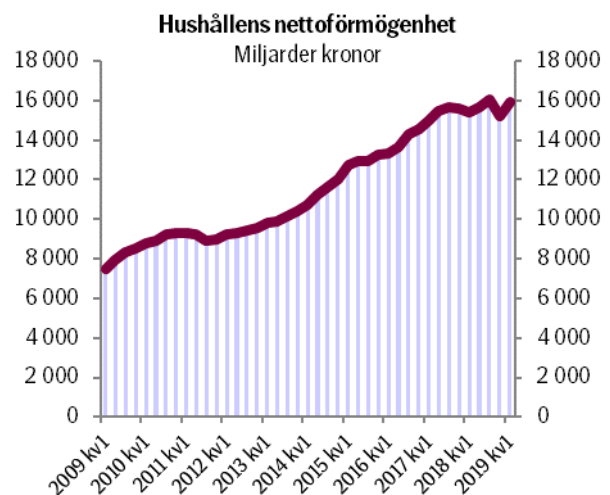

Tillgångarna består av bostäder, försäkringar, aktiesparande, fondsparande, sparkonto, premiepension och obligationssparande. Den enskilt största tillgången, **bostäder, utgör 45 procent av den samlade förmögenheten**. Det innebär att förmögenheten till stor del drivs av

värdetförändringar i bostäder och endast i mindre utsträckning av det kvartalsvisa nysparandet. För det första kvartalet 2019 var det dock i första hand förändringen av värdet på aktietillgångarna som gjorde att de sammantagna tillgångarna ökade.

Den andra sidan av hushållens balansräkning, **den aggregerade skuldstocken, fortsatte att stiga** under det första kvartalet. Per den sista mars uppgick de samlade skulderna till **4 276 miljarder kronor, vilket är en ny rekordnivå**. Den årliga ökningstakten fortsätter däremot att falla och ligger nu på den lägsta nivån sedan början av 2014.

Hushållens skulder fortsätter alltså att stiga trots att fastighetstillgångarna haft en svag utveckling. Under det första kvartalet utvecklades de svenska hushållens samlade nettoförmögenhet, tillgångar minus skulder, positivt. **Hushållens nettoförmögenhet ökade med 4,5 procent och låg vid utgången av det första kvartalet på 15 929 miljarder kronor** vilket är den näst högsta noteringen som någonsin uppmätts i Sparbarometeren.

Hushållens nysparande var 51 miljarder kronor. Det är 14 miljarder kronor lägre än motsvarande kvartal föregående år. Under första kvartalet drevs nysparandet till största del av inlåning (20 miljarder) och tjänstepension (19 miljarder), Hushållerna hade ett negativt nysparande i fonder (-5 miljarder) och obligationer (-4 miljarder).

Q1 2019	Miljarder kronor
Ingående värde	19 475
Förändring räntetillgångar	+106
Förändring aktietillgångar	+612
Förändring fastighetstillgångar	+12
Varav nysparande	+51
Utgående värde	20 205
Skulder	-4 276
Nettotillgångar	15 929

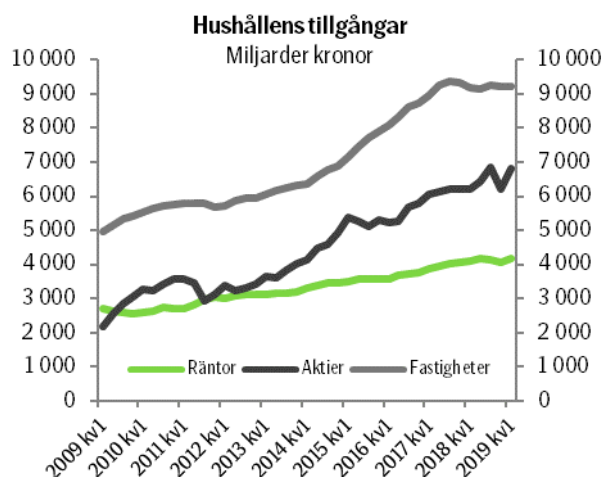
Tillgångar

För andra gången i Sparbarometerns historia överstiger tillgångarna 20 000 miljarder

- Hushållens tillgångar ökade med 730 miljarder och uppgick till 20 205 miljarder kronor
- Aktietillgångarna steg med 9,9 procent under första kvartalet 2019
- Nysparandet uppgick till 51 miljarder och drevs av sparande på bankkonto och i tjänstepension

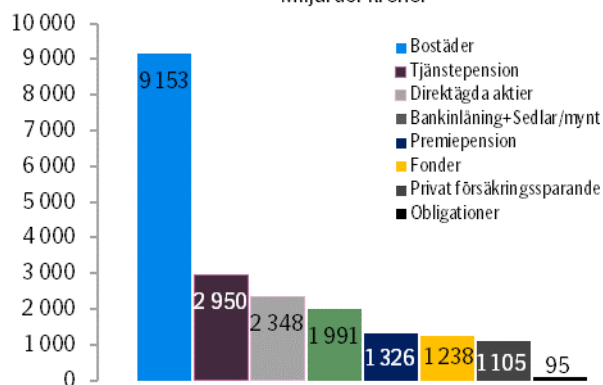
Under det första kvartalet 2019 ökade hushållens samlade förmögenhet rejält och utraderade förra kvartalets rekordnedgång. Tillgångarna ökade med 730 miljarder kronor, vilket motsvarar en uppgång på 3,7 procent. Det är den enskilt största uppgången, i absoluta tal, under ett kvartal sedan början på 2015. Hushållens bruttoförmögenhet uppgick vid utgången av första kvartalet till 20 205 miljarder kronor och steg därmed till strax under tidigare rekordnotering på 20 222 miljarder kronor (kv 3 2018). Uppgången beror främst på stigande aktietillgångar (+9,9 procent). Räntetillgångarna ökade med 2,6 procent medan fastighetstillgångarna endast ökade marginellt (+0,1 procent). **Nettoförmögenheten steg och uppgick vid utgången av första kvartalet till 15 929 miljarder kronor.** Hushållen har nästan helt återhämtat sig efter den stora nedgången i slutet av 2018 då nettoförmögenheten hade den största nedgång som uppmätts i Sparbarometer. Aktietillgångarna ökade, med 612 miljarder kronor, till följd av en positiv börsutveckling. Räntetillgångarna steg med 106 miljarder, motsvarande +2,6 procent. Det största tillgångsslaget, hushållens bostäder, ökade med knappt 11 miljarder kronor (0,1 procent) första kvartalet.

Hushållens fastighetstillgångar har sedan mitten av 2017 stagnerat på en nivå strax över 9 000 miljarder. Tillgångarna fördelas med 4 167 miljarder kronor i räntetillgångar, 6 808 miljarder kronor i aktierelaterade tillgångar och 9 231 miljarder kronor i fastigheter.

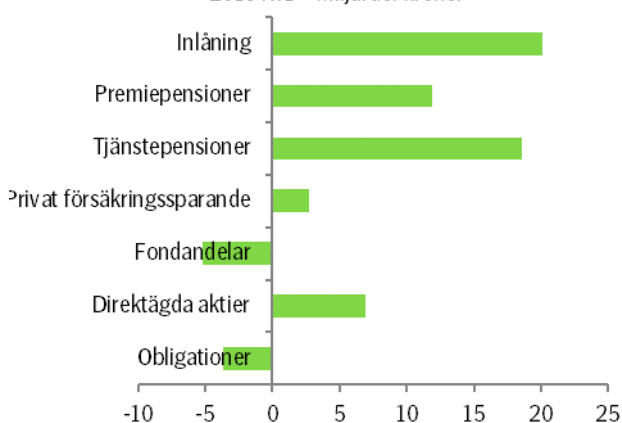
Hushållen nysparade 51 miljarder kronor under 2019 års första kvartal. Det är den svagaste inledningen sedan början på 2011. Största nysparandet under kvartalet var inlåning på konto med ett nysparande på 20 miljarder kronor. Det är en nedgång med drygt 30 procent jämfört med föregående kvartal (30 miljarder). Därefter följer tjänstepension (ca +19 miljarder), premiepension (+12 miljarder), direktägda aktier (+10 miljarder) och privat försäkringssparande (+3 miljarder). Nysparandet var under det fjärde kvartalet negativt både i fonder (-5 miljarder) och obligationer (-4 miljarder). Den sistnämnde har utvecklats negativt varje kvartal sedan mitten på 2015.

Hushållens förmögenhet per tillgångsslag
Miljarder kronor

Delar man in de svenska hushållens tillgångar i aktier, räntebärande och fastigheter, så är tillgångarna i fastigheter på en högre nivå än både aktier och räntebärande.

Hushållens nysparande
2019 Kv1 – Miljarder kronor

Skulder

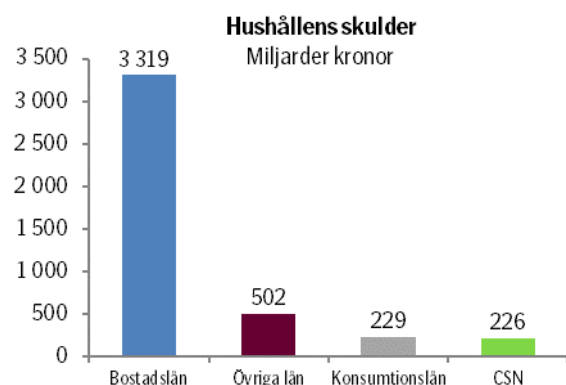
Ny rekordnivå trots avtagande skuldökningstakt

- Skulderna ökade med måttliga 0,9 procent under inledningen av 2019
- Bostadslånen ökade med 0,9 procent och konsumtionslånen med 1,5 procent
- Hushållens samlade skulder uppgick till 4 276 miljarder kronor

Hushållens samlade skulder uppgick vid utgången av det första kvartalet till 4 276 miljarder kronor efter att ha ökat med 40 miljarder kronor under kvartalet. Den sammantagna skulden motsvarar fyra svenska statsbudgetar eller nästan ett års BNP. Skulderna består av bostadslån, studielån hos CSN, konsumtionskrediter och övriga lån hos finansbolag. Dessa skulddelar utvecklas i olika takt och från olika nivåer och bidrar därmed i olika utsträckning till totalnoteringen.

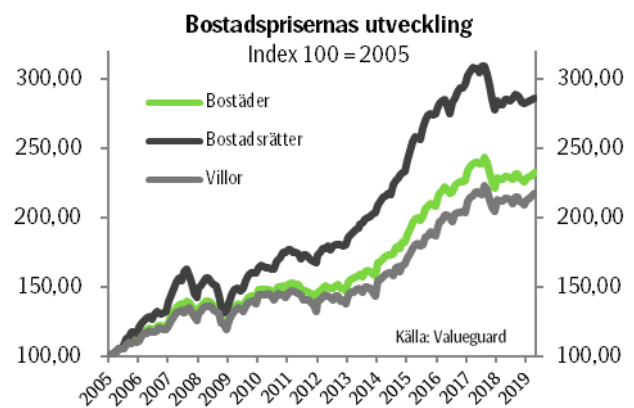
För femte kvartalet i rad var hushållens konsumtionslån den skuldkategori som växte snabbast. Under det första kvartalet ökade konsumtionslånen med 3 miljarder kronor (1,5 procent). På totalen står konsumtionslånen för lite drygt 5 procent av hela skuldstocken. Det gör, trots högre ökningstakt jämfört med t.ex. hushållens bolåneskulder som står för närmare 80 procent av skuldstocken, att effekten på den totala skuldstocken blir tämligen begränsad. Om man istället jämför hushållens konsumtions- och studieskulder (hos CSN), som är mer jämförbara i storlek, så har den högre ökningstakten fått tydligare genomslag.

Konsumtionsskulder har under de senaste tre åren växt i betydligt snabbare takt än studieskulder. Det har lett till att konsumtionslånen för tredje kvartalet i rad överstiger hushållens studielån. Samtidigt utgör dessa skulder tillsammans endast ca 10 procent av hushållens hela skuldstock. Under det senaste kvartalet växte kategorin övriga lån med 0,8 procent. Övriga lån definieras som utlåning till företag/hushåll exklusive bostadslån samt all utlåning till hushållens icke vinstdrivande organisationer.

Den största delen av lånestocken är bostadslån och den fortsätter att växa både på kvartalsbasis (0,9 procent) och på helår (5,0 procent). Dessa ökningstakter är dock relativt

måttliga ur ett historiskt perspektiv. Skuldökningstakten på årsbasis är dessutom tydligt nedåtgående senaste 3 åren. Trots avtagande ökningstakter är bostadslånen den enda skuldkategorin som aldrig minskat under Sparbarometerens 23 år långa historia. Det är en förklaring till att bostadslånen vid utgången av första kvartalet 2019 utgör 77,6 procent av hela skuldstocken. En annan förklaring till bostadslånens höga andel av den totala skuldstocken är den starka boprisutveckling det senaste decenniet. Det har bidragit till att omsättningen av bostäder både sker till högre priser och till högre belåningsgrader. Vidare har det under samma period tillkommit många nyproducerade bostäder som lånefinansierats samt ombildningar från hyresrätter till bostadsrätter.

Hushållens skuldökningstakt, som årlig procentuell förändring, minskade för femte kvartalet i rad och ligger nu på den lägsta nivån på fem år (4,9 procent). Den kvartalsvisa ökningstakten på 0,9 procent för första kvartalet är 0,3 procentenheter lägre än motsvarande kvartal föregående år. Sammantaget innebär det att hushållens skulder fortsätter att stiga men att ökningstakten trendmässigt faller.

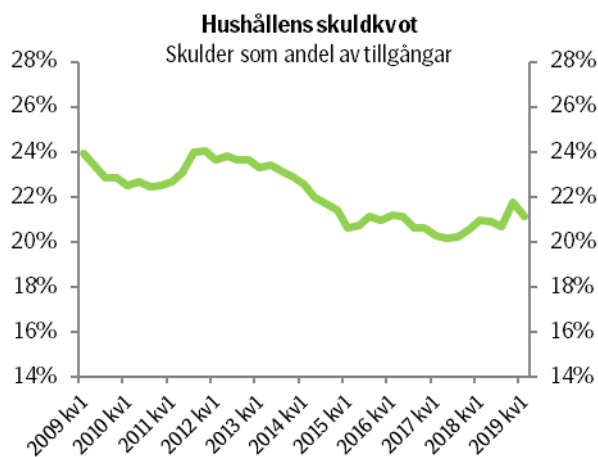

Skuldkvot

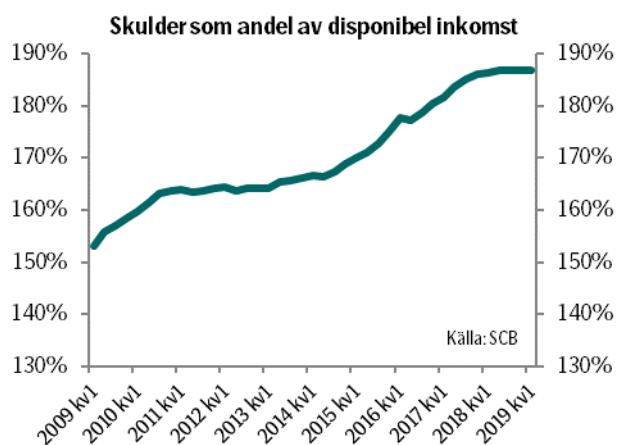
Hushållens stigande tillgångar ger fallande skuldkvot

- Skuldkvoten minskar till 21 procent
- Räntekvoten vänder upp igen under första kvartalet
- Skulderna som andel av disponibel inkomst har planat ut på en hög nivå

Hushållens skuldkvot, de aggregerade skulderna som andel av de aggregerade tillgångarna, minskade under det första kvartalet till 21 procent (-1 procentenhet). Skulderna ökade under kvartalet med 0,9 procent, vilket är en minskad ökningstakt jämfört med föregående kvartal (1,3 procent). Kombinationen av långsamt stigande skulder och en rejäl förmögenhetsutveckling leder till att hushållens skuldkvot faller under första kvartalet 2019.

Om man i stället tittar på hushållens skulder som andel av disponibel inkomst ligger de kvar på samma höga nivå, runt 187 procent, som under det senaste året. Till stor del är utvecklingen driven av en kombination av en avmattad bostadsmarknad, avtagande skuldökningstakt och en stadig inkomstutveckling.

I SEB:s Sparbarometer studerar vi skulderna både i förhållande till hushållens disponibla inkomster och till de samlade tillgångarna. Det ena måttet är inte mer korrekt än det andra men analysen av hushållens skuldsättning blir inte komplett utan att också tillgångssidan inkluderas. Det är viktigt att förstå hela tillgångssidan och hela hushållens balansräkning när man gör en analys av hushållens skuldsättning.

För att få en helhetsbild av hushållens skuldsättning är även ett tredje och kompletterande mått viktigt, den så kallade **räntekvoten**. Räntekvoten mäter relationen mellan hushållens ränteutgifter och hushållens disponibla inkomster. De senaste årens låga och sjunkande räntor har gjort att räntekvoten fallit trots att skulderna stigit. Under första kvartalet 2019 uppnådde räntekvoten 4 procent, vilket är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående kvartal. Räntekvoten är ofta säsongsbetonad och jämfört med motsvarande kvartal föregående år har den endast ökat marginellt, med 0,1 procentenheter. Trendutvecklingen är stadigt nedåtgående sedan slutet av 2011. I december 2018 höjde Riksbanken reporäntan för första gången på 7 år. Om och i vilken utsträckning räntehöjningen förklarar senaste kvartalets uppgång i hushållens räntekvot är för tidigt att avgöra. Det blir en fråga att följa noga i kommande redovisningar av Sparbarometern.

De svenska hushållens skuldsituation ser alltså olika ut beroende på vilket mått man använder. Det som är gemensamt för dem är att de aggregerade nominella skulderna stigit under hela mätperioden. Avgörande för hur måtten förändrats över tid har alltså inte varit om skulderna gått upp eller ner utan hur de disponibla inkomsterna, det generella ränteläget och hushållens tillgångar har utvecklats.

Definitioner och källor

Definitioner

Tillgångar	Bostäder, direktägda aktier, tjänstepensioner, privat försäkringssparande, fonder, inlåning (inkl. bankkonto, riksgäldsspar, sedlar och mynt), premiepensionssparande och obligationer
Bostäder	Taxeringsvärde enligt Skatteverkets typkoder och marknadsvärdesberäkning med SCB:s köpeskillingskoefficient. Observera att justering gjorts gentemot tidigare kvartal då Skatteverket justerat sina definitioner och typkoder
Skulder	Bostads-, konsumtions-, CSN- och övriga lån
Nettoförmögenheten	Tillgångar – skulder
Skuldkvot	Skulder/Tillgångar
Nysparande	Nettotransaktioner i respektive kategori

Källor

- Pensionsmyndigheten
- SEB
- Svensk Försäkring
- Statistiska centralbyrån (SCB)
- Valueguard
- Eurostat

Denna rapport publicerades 12 juni 2019

Jens Magnusson
Privatekonom
+ 46 8 676 91 18

Américo Fernández
Analytiker
+46 70 739 45 64

Susanne Eliasson
Privatekonomisk analytiker
+46 8 763 65 88

Frank Hojem
Presskontakt
+46 8 763 99 47

SEB Privatekonomi, AS8, SE-169 79 Solna